

Prinz Eugen nehézcirkálójának - A szerencsés hajó

Hozzáadta: Sebestyén Gábor
2004. október 19. Kedd 18:45
Utolsó frissítés 2007. november 19. Hétfő 20:38

A "J" jelzésű hajó építését 1936 őszén kezdték meg a Hipper osztály harmadik tagjaként. A németek olyan nevet szerettek volna választani a hajónak, mely szimbolizálja a történelmi kapcsolatokat az Ostmark-al, vagyis Auszriával (és ezáltal tulajdonképp az Osztrák-Magyar Monarchiával). Ezért eredetileg a Tegethoff nevet szánták a hajónak. Tegethoff admirális azonban 1866-ban Lissa-nál elgőcsőfös vereséget mért az olasz flottára, így - nem akarván megsérteni a szövetséges olaszok érzéseit - a németek más nevet választottak. A "J" jelzésű hajó így nevezték át: herceg [1663-1736] után.

A Prinz Eugen-t 1938 augusztus 22.-én bocsátották vízre. Az eseményt egybekötötték Horthy Miklós látogatásával (aki az osztrák-magyar flotta utolsó főparancsnoka volt), így a 'keresztanya' nem volt más, mint Horthy Miklós.

A vízrebocsátás 1938-ban.

A hajó, a további szerelési munkálatok elvégzése után, 1940 augusztus 1-én állt-törték szolgálatba.

A Prinz Eugen 1940-ben

A káliforniai gyakorlatok és tesztek végrehajtása után az első bevetésre 1941 május 18.-án került sor. Ez volt a hűres/hűrhedt 'Rheinübung', melyet a Bismarck kísért a hajónaként hajtott végre.

Bismarck a Prinz Eugen-ről fényképezve.

Május 24.-én az esti órákban a Bismarck-on tartózkodó flottaparancsnok állt a tengerészeti utasította a Prinz Eugen parancsnokát. A két hajó szétvált és mint tudjuk a Bismarck végül elsüllyedt. A Prinz Eugen pedig tovább cirkált az éceken, de nem tudott elsüllyeszteni egyetlen ellenséges hajót sem. Végül a kázinproblémák miatt jőre elsején befutott Brestbe. Brest, 1941 06.01

Á

Itt tartózkodott 1942 január-júniusig, mikor az Állandó jellegű lágitámadások miatt Hitler parancsot adott, hogy a Scharnhorst és Gneisenau csatárcirkálóját, valamint a Prinz Eugen-t Norvégia kell vinni a La Manche-on keresztül. Ez volt a 'Cerberus' hadművelet (melyet 'Csatornafutam'-nak is hívták), mely 1942 február 11.-én kezdődött. A németek hatalmas kockázatot vállaltak, hisz a csatorna Dover és Calais között mindössze 40 kilométer széles.

A Scharnhorst Ás Gneisenau csatáirkülül, valamint a k-sá'hajk a Prinz Eugen há-djülül fányképezve a 'Csatornafutam' alatt.

A Prinz Eugen május 16.-án indult el Kielbe a vágóleges javítószok elvágószok. Az ideiglenes kormányt kezelő 'matricákat' alaposan megvizsgálta az a 46 brit bombázó, amely torpedóvető, mely a tengerben koncentrált támadást intézett a hajó ellen. Akármilyen hihetetlen is, de sikerült elkerülni az állászes bombát és torpedót. A hajó május 18.-án érkezett Kielbe és ott is maradt a javítószok elvágószokig, vagyis 1942 októberig. 1942 október 1. 1942 januárjában a Prinz Eugen met vizeken tartózkodott. 1943 január 9.-én és 25.-én két kitárolási kárelőletet hajtott Scharnhorst csatáival Norvégia felé, a Kattegat-on és Skagerrak-on át. Mindkét kárelőlet svéd hajók és repülőgépek és szelők, és gy mindkét mőveletet főlbeszárkótták.

A Prinz Eugen 1943 februárjában a német flotta kiképző-kísérleti hajója lett és a háború végéig hagyta máig a Balti tengert tábban. A hajón nem csak az ójoncokat képezte ki, hanem újfajta fegyvereket és radarrendszereket is teszteltek.

Tesztradar a Prinz Eugen el^{1/4}ls^Å fel[©]p^Å-tm[©]ny[©]n.

A hÅ¡borÅ°s szolgÅ¡latot egy rÅ¶vid kÅ¶jzÅ¡tÅ°k zavarta meg. 1943 mÅ¡jusÅ¡ban egy, a Barents tengeren vÅ°vott vesztes csatÅ°ban, Hitler dÅ°zhÅ°ben megparancsolta, hogy zÅ°zzÅ¡k Å°cskavassÅ¡, a nÅ°met flotta hajÅ°it. A Prinz Eugen-t Å°gy rÅ¶vid idÅ°tÅ¶rÅ¶ltÅ°k a flotta hajÅ°inak jegyzÅ°kÅ°bÅ°l. Å°m vÅ°gÅ°l az Å° fÅ°parancsnok, DÅ¶nitz admirÅ°lis, meggyÅ°zte Hitlert, hog

vissza esztelen parancsát. A Prinz Eugen-en tovább folytathatta a kiképzését az új fegyverek, például a 40mm-es légvédelmi légvégi tesztje. A viszonylag nyugalmas háttérrel 1944 júniusában történt. A Prinz Eugen-ből, Lützow-ból, az Admiral Scheer-ből és a 6. rombolóflottilla hajóiból megalakították a Kettes Harccsoportot (a vezénylő altengernagy utján Thiele Harccsoportnak is nevezték). Amikor a szovjet Vörös Hadsereg megkezdte előrenyomulását Finnországba, a Baltikumba és Kelet-Porországba, a harccsoportot a parton elretárolták szállításra, majd egy-egy csomagba csomagolták. A Prinz Eugen számára bevetésen vett részes, melyek során parti célokat támadott. Ebből a legsikeresebb Tukum bombázása volt 1944 augusztus 19-20-án. A kilőtt léghajók 80%-a talált. Az egyetlen tengeri bevetésre 1944 szeptember 20-án került sor. A Prinz Eugen kátsáretet adott egy hat teherhajóval és konvojnak, melyek az ó. német lappföldi hadsereg nehéz felszerelését szállították Finnországból. A kátsáret szákság volt, mert a finnek szeptember 5-én fegyverszünetet kötöttek az oroszokkal és szembefordultak a hitleri németországgal. A művelet utján tovább folyt a szállítás, majd a balti tengeri rászáon. Ennek során 1944 október 15-én a Gottenhafen-be (ma Gdynia) való visszatérés során a Prinz Eugen legújolta és majdnem elsüllyesztette a Leipzig kánnycirkálót.

A káts hajó az újtközés utján. A szótvalasztás kázel 14 órán át tartott.

A Prinz Eugen orrát kevesebb mint 30 nap alatt megjavították, a Leipzig-et viszont Danzig-ba (ma Gdansk) vitték és a kikötőben ó. parti erőkön használták.

A sörült Leipzig a Gdansk-ba benyomuló szovjet csapatokat láti.

A háború vége 1945 április 4-én jött el a Prinz Eugen és legénysége számára. Ekkor támadták utoljára a part előrenyomuló szovjet egységeket és itt szenvedték el az utolsó - 12 fő - veszteséget. Mivel a főtázasg láss elfogyott, a Prinz Eugen elszár Swinemündébe, majd Koppenhágába ment. Itt kivonták a szolgálatból 1945 május 7-én. Majd brit felügyelet alá került május 9-én.

Koppenhága, 1945 május 9. A megmaradt lássert brit parancsra kirakják.

A Prinz Eugen-t brit kássrettel Wilhelmshaven-be káldik 1945 május 26-án. Ott szírazdókba került, ahol a szívetéségek szaktáti a nyár folyamán alaposan megvizsgálták. Majd ezután egy kissé komikus epizóddal kávetkezett. A német flotta megmaradt hajóit a nagy gyűztes nagyhatalom felosztotta egymás között. A Prinz Eugen olyan jó állapotban volt, hogy mindegyik magának akarta. Végül a 'gyűztes' nevet egy kalapból hőták ki. Így került a Prinz Eugen 1945 december 13-án az Egyesült Államok haditengerészetéhez, mely 1946 január 5-én állította szolgálatba.

USS Prinz Eugen IX-300

A hajót elszár Bostonba, majd Philadelphiába vitték. Itt a hajó berendezéseit az amerikai szakemberek átvizsgálták.

Az 'A' légvektoronyból eltávolították a csöveket további vizsgálatra.

A Prinz Eugen ezután a Panama csatornában ájt a Csendes-óceánra káldik. A 'szerencsés hajó' szerencséje itt sajna végget ért. 1946 június 9.-én a Bikini atoll-ra került, ahol egyike lett azoknak a hajóknak, melyeket atombomba tesztekhez használtak fel. Az első tesztre 1946 július elsején került sor. Egy B-29-es bombázó atombombát dobott a tesztflottára. A Prinz Eugen ezt még kis sérülésekkel megúszta, noha a hajótest radioaktívra vált és védőruha nélkül nem lehetett tábbá a fedélzetre lépni.

A tesztflotta elhelyezése a második robbantás során.

A második teszt 1946 július 25.-én történt. Ez víz-alatti robbantás volt és ez már súlyos sérüléseket okozott. A hajótorony illesztése megroppantak és számos keletkezett, melyeken ájt víz került a hajóba. Ez vezetett oda, hogy december 21.-én egy vihar során a hajó amőgy is sérült toronyra még több víz zúdult és a hajó lassan feladta első helyét a Kwajalein lagúnában, ahová a tesztek után vitték. A roncs a mai napig ott található a lagúnában. Oly sok helyen szállt el, hogy a torony hirtelen része a környéklapjával és a hajócsavarokkal együtt kilátszik a vízben. A roncs azonban igen rossz állapotban van. Noha egy 1974-es felmérés szerint a sugárzás már annyira lecsökkent, hogy védőruha nélkül is meg lehet nézelni, ezt mégsem ajánlják. Fennáll a veszélye ugyanis, hogy fejjel lefelé fekvő hajó rozsdásodás felépítésműve egyszer csak nem bírja tovább a terhelést és a szisztergy. A né Tengerészszövetség kérésére 1978-ban a jobboldali hajócsavart eltávolították a roncsról és a metorszájgá káldták, ahol Kielben a tengerészek emlékművet állítottak.

A felborult Prinz Eugen

Á

A cikk elején és a cikkben is többször említettem, hogy a Prinz Eugen-t 'szerencsés hajó'-nak hívták. Hogy miért? Nos, nem szállított el egyetlen ellenséges hajót sem. A Bismarck-al végzett akcióján kávé a más jelentősebb hadműveletben az ellenség ellen nem is vett részt. Még a 'csatornafutam' is inkább taktikai műveletnek tekinthető, morális győzelmet hozott a németeknek. Hát akkor miért hívták így? Azért, mert gyakorlatilag a német flotta egyetlen nagy felszáni egysége volt, mely jóformán szertetlenül ártotta meg a háború végéig. Ez pedig a kárlálművelet figyelembe véve talán több volt mint szerencse.

Felhasznált hajtásanyag: www.prinzeugen.com Warship Pictorial 21-es szám: Kriegsmarine Prinz Eugen